

V prevenci je třeba šlápnout na plyn. Pojišťovny chtějí platit za uzdravení, ne za plné čekárny

24.9.2026 - | Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR

Úhrady za výkon namísto odměňování za udržení zdravého pacienta představují hlavní překážku v rozvoji preventivní péče. Na summitu Zdravotnického deníku na téma Ekonomika prevence zdravotních rizik se na tom shodli ředitelé největších zdravotních pojišťoven. Aby se preventivní opatření stala funkční součástí financování zdravotnictví, je podle nich nutné upravit úhradový systém, posílit primární péči a přehodnotit způsob, jakým pojišťovny pracují se svými fondy prevence.

Šéf Všeobecné zdravotní pojišťovny (VZP) Ivan Duškov poukázal na to, že orientace na předcházení nemocem je sice klíčová, ale její zavedení do praxe naráží na zavedené vzorce chování a nastavení plateb. „Je to složité, protože v současnosti výkonově zaměřený systém odměňuje zdravotníky za výkon, nikoliv za předcházení onemocnění. Tento ‚shift‘ (posun) se musí dostat do úhrad,“ zdůraznil Duškov.

Souvisí to i s tím, jak by měly zdravotní pojišťovny změnit svůj dosavadní přístup k poskytovatelům péče. „Zdravotní pojišťovny by měly více odměňovat zdravotníky a poskytovatele zdravotní péče za průběh léčby a motivovat je k tomu, aby se pacienti nestali chronickými,“ uvedl s odkazem na koncept tzv. value-based healthcare, tedy péče založené na hodnotě a výsledcích pro pacienta.

Jasně přínosy prevence

V diskusi o samotném pojetí prevence Duškov upozornil, že z pohledu pojišťoven je nejnáročněji uchopitelná primární prevence. Rezignovat na ní však nelze. Vyžaduje to ale mimo jiné zvyšování zdravotní gramotnosti populace a motivaci pozitivním příkladem. Prostor pro zlepšení vidí ředitel VZP i v sekundární prevenci: „Adherence ke screeningům není přímo nízká, ale je kam růst.“ V oblastech terciární prevence se pak pojišťovny podle něj musejí zaměřit na snižování škod spojených se závislostním chováním.

Posun ve strategickém přístupu potvrdil i generální ředitel Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra (ZPMV) Ondřej Felix, který uvedl, že v minulosti ZPMV nekladla na preventivní opatření dostatečný důraz. Dnes se z nich však stává jedna z priorit.

O potřebě změny hovořil také generální ředitel České průmyslové zdravotní pojišťovny (ČPZP) David Šmehlík. Shrnul argumenty, proč je nutné směřovat více zdrojů i pozornosti do předcházení nemocem. „Důvody pro větší orientaci na prevenci jsou tři: zdravější pacienti, lepší zvládnutí budoucího nedostatku zdravotnických kapacit a ušetřené peníze,“ vyjmenoval.

Doplnil, že základním předpokladem pro fungování preventivních strategií je posílení role praktických lékařů a ambulancí. „Pokud chceme funkční a udržitelný zdravotní systém, bez silného zapojení primární péče to nepůjde,“ prohlásil Šmehlík. Změnit se podle něj musí i zacházení s preventivními fondy, které by měly fungovat jako investice motivující k péči o zdraví především ty pojištěnce, kteří na preventivní prohlídky běžně nechodí.

Mají příspěvky na pohyb smysl?

Právě využívání fondů prevence se stalo předmětem debaty mezi řediteli. Duškov upozornil, že finanční prostředky z těchto fondů dnes slouží převážně jako příspěvky na pohybové aktivity, přičemž jejich skutečný zdravotní přínos je diskutabilní. Jinými slovy: chybějí pro něj jasná data založená na důkazech (evidence-based). „Kdybychom je ale zrušili, tak nám odejdou desítky tisíc pojištěnců. Bylo by třeba, aby to udělaly všechny pojišťovny společně,“ poznamenal Duškov.

Šmehlík reagoval, že koordinovaný postup pojišťoven je možný, vyžaduje však postupné kroky. „Myslím si, že jsme schopní to udělat, ale chce to několik věcí. Nejdříve zavést nové programy, a když budou fungovat, bude realistické se dohodnout, co dělat, nebo ne. Bez toho, aniž by se domluvili všichni, to fungovat nebude,“ řekl.

Felix pak debatu uzavřel opatrnějším pohledem, když připomněl, že k označení těchto příspěvků za zcela neúčinné chybí dostatek přesných analýz.

Zdroj: [Zdravotnickýdeník.cz](https://www.zdravotnickýdeník.cz)

<https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/v-prevenci-je-treba-slapnout-na-plyn-pojistovny-chteji-platit-za-uzd-raveni-ne-za-plne-cekarny>